

GENERALINĖS ADVOKATĖS
ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,
pateikta 2006 m. liepos 13 d.¹

1. Nagrinėjamoje byloje Ispanijos *Audiencia Provincial de Barcelona* (Barselonos provincijos aukštasis teismas) prašo Direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo² (toliau – Autorių teisių direktyva arba Direktyva) 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

3. Pirmiausia Direktyvos konstatuojamoje dalyje pabrėžiama, kad autorių ir gretutinių teisių suderinimas turi vykti aukšto, *inter alia*, autorių ir atlikėjų, apsaugos lygio pagrindu, nes tam, kad autoriai ir atlikėjai galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, už savo kūrybinių naudojimą turi gauti tinkamą atlyginimą. Joje priduriama, jog griežta, veiksminga autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos sistema yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti, kad Europos kultūra gautų būtinų lėšų kūrybai ir gamybai, o meno kūrėjai ir atlikėjai išlaikytų nepriklausomumą ir orumą⁴.

Autorių teisių direktyva

2. Autorių teisių direktyva, kaip nurodo jos pavadinimas, siekiama suderinti tam tikrus autorių teisių ir gretutinių teisių³ aspektus, įskaitant teisę viešai paskelbti kūrybinius.

4. Šios dalys taip pat susijusios su šia byla:

„15) Šios <...> „WIPO autorių teisių sutartis“ gerokai modernizuoja tarptautinę autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, ypač atsižvelgiant į

1 – Originalo kalba: anglų.

2 – 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB (OL L 167, 2001, p. 10).

3 – EB teisės kontekste autorių teises (droit d'auteur) sudaro išimtinės autorių, kompozitorių, menininkų ir t. t. teisės, o gretutinės teisės (droits voisins) apima analogiškas atlikėjų (muzikantų, aktorių ir t. t.) bei verslininkų (leidėjų, filmų kūrėjų ir t. t.) teises.

4 – 9–11 dalys.

vadinamąjį „skaitmeninį sąrašą“ <...>. Šia direktyva taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus.

ne teisę leisti arba uždrausti bet kokį savo kūrinį viešai skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinį padarymą viešai prieinamą tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku“.

<...>

- 23) Ši direktyva turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį. Ši teisė turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją. Ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksams.

6. Direktyva įsigaliojo 2001 m. birželio 22 d. ir ją buvo reikalaujama įgyvendinti iki 2002 m. gruodžio 22 dienos⁵.

Tarptautinis teisinis pagrindas

<...>

- 27) Vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui ar galimybės viešai paskelbti suteikimas savaime nereiškia viešo paskelbimo pagal šią direktyvą.“ (Pataisytas vertimas)

7. Autorių teisių direktyvos 3 straipsnio 1 dalis yra analogiška Berno konvencijos „Dėl literatūros ir meno kūrinų apsaugos“⁶ (toliau – Berno konvencija arba Konvencija) 11a straipsnio 1 daliai ir beveik identiška WIPO⁷ autorių teisių sutarties (toliau – WCT)⁸ 8 straipsniui. Komisija pažymi, kad pagal nusistovėjusią Bendrijos teismų praktiką Bendrijos antrinės teisės nuostatos, kiek tai įmanoma, turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Bendrijos sudarytas tarptautines sutartis⁹.

5 – 13 ir 14 straipsniai.

6 – 1886 m. rugsėjo 9 d. su paskutiniais pataisymais, padarytais 1971 m. liepos 24 d., ir daliniais pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 dieną.

7 – Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija.

8 – 1996 m. gruodžio 20 d. priimta Ženevoje.

9 – 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-61/94, Rink. p. I-3989, 52 punktas).

5. Direktyvos 3 straipsnio 1 dalis valstybes nares įpareigoja nustatyti „autoriams išimti-

Berno konvencija

- ii) bet koku būdu paskelbti visuomenei savo kūrinių atlikimus.

8. Nors Bendrija ir nėra Berno konvencijos šalis (ir iš tikrųjų negalėtų būti, nes Berno sąjungos narėmis gali būti tik valstybės), ji pagal Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (toliau – TRIPS sutartis) 9 straipsnį išipareigoja nepažeisti Konvencijos. Ši sutartis yra Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartis¹⁰, kurios šalis yra Bendrija, 1C priede. Todėl galima preziumuoti, kad Direktyvos 3 straipsnio 1 dalis atitinka Konvenciją.

2. Tokias pat teises dramos ar dramos-muzikos kūrinių autoriai turi dėl savo kūrinių vertimo per visą jų teisių į originalius kūrinius galiojimo laiką.“

9. Berno konvencijos 11 straipsnis numato:

10. Berno konvencijos 11a straipsnio 1 dalis numato:

„1. Dramos, dramos-muzikos ir muzikos kūrinių autoriai turi išimtinę teisę leisti:

„Literatūros ir meno kūrinių autoriai turi išimtinę teisę leisti:

- i) viešai atlikti savo kūrinius, įskaitant visus viešo atlikimo būdus bei priemones;

- i) transliuoti savo kūrinius eterijoje ar viešai skelbti juos visuomenei bet koku kitu belaidžiu ženklu, garsų ar vaizdo siuntimo būdu;

¹⁰ — 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimas 94/800/EB, patvirtintas Bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1). TRIPS sutartis paskelbta OL L 336, 1994, p. 213.

- ii) viešai skelbti visuomenei eterėje jau transliuotus kūrinius laidais ar belaidžiu būdu, kai tai daro kita nepradinė organizacija; ⁽¹¹⁾

šumas buvo tas, kad prie Berno konvencijos galėjo prisijungti Europos Bendrija (kaip ir Berno sąjungos narėmis nesančios šalys).

WCT

- iii) viešai skelbti transliuotą eterėje kūrinių garsiakalbiu ar bet koku kitu ženklu, garsų ar vaizdų siuntimo prietaisu.“

12. WCT įsigaliojo 2001 m. gruodžio 6 dieną. Bendrija WCT sutartį pasirašė, tačiau jos dar neratifikavo ¹⁴. Nepaisant to, ji yra svarbi aiškinant Autorių teisių direktyvą, nes Direktyvos penkiolikta konstatuojamoji dalis numato, kad Direktyva „siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus“, kylančius iš WCT.

11. Berno konvencija paskutinį kartą buvo taisyta 1971 metais ¹². Tam, kad Konvencija būtų pataisyta, dalyvaujančios Susitariančiosios Šalys turi balsuoti vieningai. Net 1971 m., kai Susitariančiųjų Šalių buvo gerokai mažiau ¹³, pasiekti vieningą susitarimą buvo sunku. Dėl šios priežasties ir dėl technologijų pažangos nuo 1971 m. tolesnis Konvencijos pataisymas buvo laikomas neįgyvendinamu. Todėl WIPO nusprendė parengti naują sutartį, pagal kurią kaip „specialią sutartį“ Konvencijos 20 straipsnio prasme nebūtų reikalaujama vieningo Berno sąjungos narių sutarimo. Dar vienas prana-

13. 8 straipsnyje, pavadintame „Teisė viešai paskelbti“, numatyta:

„Nepažeidžiant Berno konvencijos 11 straipsnio 1 dalies ii punkto, 11a straipsnio 1 dalies i

11 — ii punktas anglų kalba nėra visiškai aiškus. Prancūzų kalba yra aiškiau: „toute communication publique, soit par fil, soit sans fil, de l'œuvre radiodiffusée, lorsque cette communication est faite par un autre organisme que celui d'origine“.

12 — 1979 m. daliniai pakeitimai buvo susiję su nedidelėmis pataisomis, o ne su esme.

13 — Dabar yra 162 šalys.

14 — Bendrija sutartį ratifikavo tik tada, kai įgyvendinus Autorių teisių direktyvą visos valstybės narės ratifikavo WCT. Bendrija ir valstybės narės (15 šalių iki 2004 m. plėtros) nurodė ketinančios iš karto po 1996 m. gruodžio 2–20 d. Ženevos diplomatinės konferencijos dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių klausimų įteikti ratifikavimo raštus. Žr. M. Fiesor, „The Law of Copyright and the Internet“, 2002, p. 68, 2.41 punktas.

ir ii punktų <...> nuostatų, literatūros ir meno kūrinių autoriai turi išimtinę teisę leisti bet koku būdu viešai paskelbti savo kūrinius, paskelbiant juos laidais ar bevielio ryšio priemonėmis, įskaitant tų kūrinių padarymą viešai prieinamų tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.“

neseniai Ispanijos *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis teismas) nusprendė, kad viešbučių kambariai nebuvo gyvenamosios patalpos ir todėl televizijos naudojimas šiuose kambariuose yra viešas paskelbimas Intelektinės nuosavybės įstatymo 20 straipsnio prasme¹⁶. Todėl viešbučio savininkas rodomų kūrinių repertuarą turinčiai ir valdančiai įmonei turėjo mokėti mokesčius už oficialių kūrinių naudojimą.

Atitinkami Ispanijos teisės aktai

14. Pagal prašymą priimti prejudicinį sprendimą intelektualinę nuosavybę reguliuojantis Ispanijos įstatymas¹⁵ autoriams suteikia išimtinės teisės naudoti savo kūrinius bet kokia forma. Šios teisės apima viešą paskelbimą. 20 straipsnyje paaiškinama, ką reiškia viešas paskelbimas: „bet koks veiksmas, kai keletui asmenų kūrinys tampa prieinamas, prieš tai nepateikiant jiems šio kūrinio kopijų“. Jame nurodoma, kad paskelbimas, kuris „atliekamas išimtinai gyvenamosiose patalpose, kurios nėra integruotos ar prijungtos prie bet kokios rūšies platinimo tinklo“, negali būti laikomas viešu paskelbimu.

16. Tačiau ši teismų praktika buvo pakeista 2003 m. Aukščiausiojo teismo sprendimu¹⁷, kuriuo buvo nuspręsta, kad viešbučio kambarys yra tik gyvenamoji patalpa ir todėl televizorių naudojimas tokiuose kambariuose nėra viešas paskelbimas, taigi tam nereikia skelbiamų kūrinių autorių leidimo.

Pagrindinė byla ir prašymas priimti prejudicinį sprendimą

15. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad dar visai

17. *Sociedad General de Autores y Editores de España* (toliau – SGAE) yra intelektualinės

15 — 1996 m. balandžio 12 d. Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 1/1996 (BOE, Nr. 97, 1996 m. balandžio 22 d., p. 14369), 17 straipsnis.

16 — 1993 m. liepos 19 d. (RJ 1993/6164) ir 1996 m. kovo 11 d. (RJ 1996/2413) Aukščiausiojo Teismo sprendimai.

17 — 2003 m. gegužės 10 d. Sprendimas (RJ 2003/3036).

nuosavybės teisių valdymo asociacija. Ji pradėjo procesą prieš *Rafael Hoteles SL* (toliau – *Rafael*), viešbučio *Rafael* savininkę, dėl SGAE valdomų intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimo. Ypač SGAE skundėsi, kad nuo 2002 m. birželio mėn. iki 2003 m. kovo mėn. viešai skelbiami buvo ir SGAE valdomam repertuarui priklausantys kūriniai. Minėti kūriniai buvo rodomi per viešbučio kambariuose įrengtus televizorius, leidžiant svečiams matyti programas per kanalus, kurių signalai gaunami per pagrindinę viešbučio anteną ir tada siunčiami į kiekvieną televizorių skirtinguose kambariuose. SGAE reikalavo, kad *Rafael* atlygintų nuostolius.

Ispanijos teisės aktai ir teismų praktika gali pažeisti Autorių teisių direktyvą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, ar viešbučio gaunamas televizijos signalas, tiek iš antžeminės sistemos, tiek iš palydovo, ir jo paskirstymas kabeliu į skirtingus viešbučio kambarius yra viešas paskelbimas Direktyvos prasme. Jis mano, kad viešo paskelbimo esmė yra kūrinio transliacija, šiuo atveju per televiziją, kuri prieinama tam tikram skaičiui asmenų. Tokia situacija susidaro, kai tam tikra visuomenės dalis tuo pačiu metu yra toje vietoje, kur įvyksta viešas paskelbimas, pavyzdžiui, kai viešbučio priimamajame yra televizorius. Tačiau daugiau abejonių kyla tuomet, kai dalis visuomenės narių pasiekiami paeiliui, pavyzdžiui, viešbučio kambarių atveju.

18. Pirmosios instancijos teismas atmetė SGAE ieškinį. Jis nurodė, kad remiantis pirmiau išdėstyta Ispanijos Aukščiausiojo teismo praktika, televizorių naudojimas viešbučio *Rafael* kambariuose nėra viešas SGAE valdomų kūrinių paskelbimas; todėl viešbučio savininkui nebuvo būtina gauti išankstinio leidimo ir sumokėti atitinkamo mokestio.

20. Todėl *Audiencia Provincial de Barcelona* sustabdė bylą ir Teisingumo Teismui pateikė šiuos prejudicinius klausimus:

19. SGAE pateikė apeliacinį skundą *Audiencia Provincial de Barcelona*, kuris mano, kad

„1. Ar televizorių, į kuriuos kabeliu siunčiamas palydovo ar antžeminių sistemų televizijos signalas, įrengimas viešbučių kambariuose yra viešas paskelbimas, patenkantis į sritį, kurioje turi būti suderinti autorių teisių apsaugą regla-

mentuojantys nacionalinės teisės aktai pagal 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB 3 straipsnį?

21. SGAE, Austrijos, Prancūzijos ir Airijos vyriausybės bei Komisija pateikė rašytines pastabas. *Rafael*, Airijos ir Lenkijos vyriausybės bei Komisija buvo atstovaujamos teismo posėdyje.

2. Ar viešbučio kambario laikymas tik gyvenamąja patalpa, dėl kurio pranešimas per televizorių, į kurį perduodamas iš pradžių viešbučio gautas signalas, negali būti viešu skelbimu, prieštarauja autorių teisių apsaugai, kurios siekiama 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB?

EGEDA byla

3. Autorių teisių apsaugos tikslais, atsižvelgiant į viešą skelbimą 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB prasme, ar pranešimas, perduotas per viešbučio kambaryje esantį televizorių, gali būti laikomas viešu dėl to, kad vėlesnė visuomenė gali matyti kūrinių?“

22. Dar prieš priimant Autorių teisių direktyvą, dėl Ispanijos teisės aktų, dėl kurių buvo pradėta ši byla, buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą. Sprendime *EGEDA*¹⁸ Teisingumo Teismo buvo klausama, ar viešbučio gaunamo televizijos signalo, tiek iš antžeminių sistemų, tiek iš palydovo, priėmimas ir jo paskirstymas kabeliu į įvairius to viešbučio kambarius yra viešas paskelbimas, ar viešas priėmimas Direktyvos 93/83¹⁹ prasme. Teisingumo Teismas nusprendė, kad šis klausimas nėra reguliuojamas Direktyvoje 93/83 ir todėl turi būti sprendžiamas pagal nacionalinę teisę.

18 — 2000 m. vasario 3 d. Sprendimas (C-293/98, Rink. p. I-629).

19 — 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyva 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo (OL L 248, 1993, p. 15).

23. Generalinis advokatas A. La Pergola taip pat nurodė, kad klausimas nėra reguliuojamas Direktyvoje 93/83²⁰. Nepaisant to, jis analizavo Berno konvencijos 11a straipsnio 1 dalį, kurioje, jo nuomone, buvo pateiktas atsakymas į nacionalinio teismo klausimą²¹. Jis padarė išvadą, kad Teisingumo Teismas turėtų nuspręsti, jog, pirma, Direktyva 93/83 yra netaikytina ir, antra, viešbučio atliekamas saugomų kūrinių transliacijos iš palydovo ar iš antžeminių sistemų televizijos signalų priėmimas iš kitos valstybės narės ir programų signalų perdavimas kabeliu į to viešbučio kambariuose esančius televizorius yra viešas paskelbimas Berno konvencijos 11a straipsnio prasme. Šioje išvadoje aš pateiksiu nuorodų į daugelį generalinio advokato A. La Pergola naudingos analizės vietų.

25. SGAE ir Prancūzijos vyriausybė iš esmės mano, kad tinkamai išaiškinus ši sąvoka apima apibūdintą veiklą, todėl į visus tris prejudicinius klausimus reikėtų atsakyti teigiamai. *Rafael*, Austrijos ir Airijos vyriausybės mano priešingai. Lenkijos vyriausybė sutelkia dėmesį į antrąjį ir trečiąjį klausimus, į kuriuos, jos nuomone, reikėtų atsakyti teigiamai. Komisija mano, kad paprasčiausias televizorių įrengimas viešbučio kambariuose nėra „viešas paskelbimas“, bet televizijos signalų, gautų palydovu ar antžemine sistema, paskirstymas kabeliu į viešbučio kambarius yra toks veiksmas.

Pirmasis klausimas

Vertinimas

24. Prejudiciniai klausimai yra susiję su Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto „viešo paskelbimo“ aiškinimu.

26. Aš sutinku su *Rafael*, Austrijos, Airijos vyriausybėmis ir Komisija, kad paprasčiausias televizorių įrengimas viešbučio kambariuose nėra viešas paskelbimas Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme²².

20 — Išvados 14 punktas.

21 — 20–27 punktai.

22 — Nors nacionalinis teismas nurodo Direktyvos 3 straipsnį, yra aišku, kad reikia išaiškinti 3 straipsnio 1 dalį, nes būtent ši nuostata suteikia teisę leisti „viešą paskelbimą“, kuris yra visų trijų prejudicinių klausimų dalykas. (3 straipsnio 2 dalis „teisę leisti padaryti viešai prieinamus“, suteiktą autoriams 3 straipsnio 1 dalies 2 sakiniu, išplečia atlikėjams, fonogramų gamintojams, filmų gamintojams ir transliuojančiosioms organizacijoms).

27. Ši išvada aiškiai išplaukia iš Direktyvos dvidešimt septintos konstatuojamosios dalies, kuri numato, kad „vien tik fizinių priemonių teikimas viešam paskelbimui ar galimybės viešai paskelbti suteikimas savaime nereiškia viešo paskelbimo pagal šią direktyvą“ (pataisytas vertimas). Toks neabejotinas apribojimas patvirtina dvidešimt trečios konstatuojamosios dalies teiginį, kad „ši teisė (viešai paskelbti visuomenės nariams (kurie nėra toje vietoje, kur įvyksta viešas paskelbimas)) turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą <...> (ir) ši teisė neturėtų būti taikoma jokiems kitiems veiksams“.

28. Be to, šis požiūris atitinka sąvokos „paskelbimas“ aiškinimą WCT. Aišku, kad Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje Bendrijos lygmeniu siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus šia sutartimi nustatytus tarptautinius įsipareigojimus²³. Iš tikrųjų teisė, kurią valstybės narės įpareigoja suteikti 3 straipsnio 1 dalis, yra suformuluota identiška kaip ir šios sutarties 8 straipsnis. Tai nėra atsitikti-

numas: Bendrija ir valstybės narės pasiūlė 8 straipsnį²⁴. Diplomatinė konferencija, kurioje buvo priimta sutartis²⁵, taip pat priėmė „suderintą paaiškinimą“ dėl 8 straipsnio:

„Vien tik nuostata dėl fizinių priemonių, kurios leidžia kūriniui būti viešai prieinamam ar viešai paskelbiamam, negali būti suvokiama kaip kūrinio paskelbimas pagal šią Sutartį arba Berno konvenciją. Be to, 8 straipsnis netrukdo Susitariančiąjai Šaliai taikyti 11a straipsnio 2 dalies nuostatus.“ (Pataisytas vertimas)

29. Todėl manau, kad į pirmąjį prejudicinį klausimą reikėtų atsakyti taip, kad televizorių, į kuriuos kabeliu siunčiamas palydovo ar antžeminių sistemų televizijos signalas, įrengimas viešbučių kambariuose nėra viešas paskelbimas Autorių teisių direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme.

24 — „Pagrindinis projektas dėl esminių Diplomatinėje konferencijoje svarstytinų Sutarties nuostatų dėl tam tikrų klausimų, susijusių su literatūros ir meno kūrinių apsauga“ (toliau – Pagrindinis projektas, prieinamas PINO internetinėje svetainėje (www.wipo.int)), aiškinamieji raštai Nr. 10.07 ir 10.08. Ekspertų komiteto pirmininko parengtas memorandumas, kuris yra Pagrindinio projekto įvadas, paaiškina (19 punkte), kad „Aiškinamųjų raštų tikslas yra: i) trumpai paaiškinti pasiūlymų turinį ir esmę bei pasiūlyti nuorodas dėl specialių nuostatų supratimo ir aiškinimo; ii) nurodyti pasiūlymų pagrindimą ir iii) įtraukti nuorodas į Ekspertų komiteto sesijų metu pateiktus pasiūlymus ir komentarus į esamose sutartyse nurodytus pavyzdžius bei palyginimus“.

25 — Žr. 14 išnašą. Suderintus PINO autorių teisių sutarties straipsnių paaiškinimus (CRNR/DC/96) galima rasti PINO internetinėje svetainėje (www.wipo.int).

23 — 4 punkte išdėstyta penkiolika konstatuojamoji dalis.

Antrasis ir trečiasis klausimai

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo antrasis ir trečiasis klausimai gali būti nagrinėjami kartu. Juose iš esmės klausiama, ar transliacijos paskelbimas per viešbučio kambariuose esančius televizorius, į kuriuos persiunčiamas iš pradžią viešbučio gautas signalas, turėtų būti laikomas „viešu paskelbimu“ Autorių teisių direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme.

31. Pripažįstama, kad jei tie, kuriems viešai paskelbiama, sudaro „visuomenę“, taikoma 3 straipsnio 1 dalis: tai, dėl ko išsiskiria pastabas pateikusių šalių nuomonės, ir tai, kas paskatino pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, yra „visuomenės“ prasmė.

32. Mano nuomone, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikėtų atsakyti teigiamai.

33. Direktyva nepateikia sąvokos „visuomenė“ apibrėžimo, nors (kaip teigia SGAE, Prancūzijos ir Lenkijos vyriausybės) galima būtų manyti, kad Direktyvoje ši sąvoka turėtų būti aiškinama plačiai. Tokią prielaidą galima

daryti, remiantis pagrindiniu Direktyvos tikslu, kuris grindžiamas autorių teisių ir gretutinių teisių „aukštu apsaugos lygiu“²⁶ bei Direktyvos konstatuojamosios dalies teiginiu, kad teisė viešai paskelbti „turėtų būti suprantama plačiai, kaip apimanti bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama. Ši teisė turėtų apimti bet kokį kūrinio transliavimą ar retransliavimą laidais ar bevielėmis priemonėmis, įskaitant transliavimą per radiją ar televiziją“²⁷.

34. Kadangi direktyvoje nėra sąvokos apibrėžimo ar aiškesnių nuorodų, aš manau, kad teisinga ieškoti nuorodų svarbiuose tarptautiniuose dokumentuose.

35. Pirmiau paaiškinta²⁸, kad Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje Bendrijos lygmeniu siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus WCT 8 straipsnyje nurodytus išpareigojimus.

36. 8 straipsnio tikslai yra paaiškinti Berno konvencijos nuostatas dėl išimtinės teisės viešai paskelbti kūrinius, būtent

26 — Direktyvos devinta konstatuojamoji dalis, atkartota šios išvados 3 punkte.

27 — Žr. dvidešimt trečią konstatuojamąją dalį.

28 — 27 punktas.

11a straipsnio 1 dalį, ir papildyti šia Konvencija suteiktas teisės „išplečiant teisės viešai paskelbti taikymo sritį visoms kūrinų kategorijoms“²⁹.

turėtų būti taikomas Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies³² ir WCT 8 straipsnio³³ sakiny s dėl „savo kūrinių padarymo viešai prieinamų tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku“. Dėl šios priežasties aš nemanau, kad, kaip teigia *Rafael*, šioje byloje nėra „viešo paskelbimo“, nes nuo programų tvarkaraščio priklausantys viešbučio svečiai negali savo pasirinktu laiku matyti televizijos programų. Apskritai kalbant, ši byla yra susijusi su bendra Direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje ir WCT 8 straipsnyje nustatyta taisykle, o ne su konkrečia joje įtvirtinta sritimi.

37. Antrasis iš šių tikslų susijęs būtent su literatūros, fotografijos, tapybos ir grafikos kūriniais, kuriems anksčiau nebuvo taikoma viešo paskelbimo teisė. Pagrindiniame projekte minima, kad dėl technologijų pažangos „saugomi kūriniai gali būti prieinami įvairiais būdais, kurie skiriasi nuo tradicinių metodų“³⁰. Esminis šioje pažangoje, žinoma, yra internetas³¹ ir būtent interaktyviems (pagal pareikalavimą) ir „on-line“ transliavimams

38. WCT 8 straipsniu siekiama papildyti Berno konvencijos nuostatas dėl viešo paskelbimo, išimtinę teisę viešai paskelbti taikant visoms kūrinų kategorijoms, jei ši teisė dar nėra suteikta Konvencijos³⁴. Todėl ji suteikia platesnę teisę leisti „bet kokį savo kūrinių viešą skelbimą laimais ar bevielėmis ryšio priemonėmis“. „Visuomenės“ sąvokos nėra.

29 — Pagrindinis projektas, aiškinamasis raštas Nr. 10.05. Be to, šie tikslai atspindimi WCT preambuleje, kurioje nurodoma „būtinybė įvesti naujas tarptautines taisykles ir patikslinti kai kurių egzistuojančių taisyklių aiškinimą, siekiant tinkamai išspręsti ekonominės, socialinės, kultūros ir technikos pažangos keliamus klausimus“.

30 — Ten pat.

31 — Taip pat žr. Autorių teisių direktyvos penktą konstatuojamąją dalį.

32 — Taip pat 3 straipsnio 2 dalis.

33 — Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo projektas KOM(97) 628 galutinis; Aiškinamojo memorandumo 1.I.B.6 ir 3.II.A.1 punktai; Pagrindinio projekto 10.11 punktas. Tai taip pat aišku iš Direktyvos dvidešimt penktos konstatuojamosios dalies.

34 — Dėl Berno konvencija suteikiamos apsaugos taikymo srities palyginimo su WCT suteikiama apsauga išsamios analizės žr. J. Reinbothe ir S. von Lewinski „The WIPO Treaties 1996“, p. 105–107, 11 punktas; ir M. Ficsor, *op. cit.* 14 išnašoje, p. 494 ir 495, C8.03 punktas.

39. Austrijos vyriausybė teigia, kad nacionalinė teisė turi apibrėžti „visuomenę“. Ji nurodo Pagrindinio projekto aiškinamąjį raštą Nr. 10.17, kuriame teigiama: „10 straipsnyje vartojama tokia pati „visuomenės“ sąvoka kaip ir dabartinėse Berno konvencijos nuostatose. Kas yra „visuomenė“, turi būti nustatyta nacionalinės teisės aktuose ir teismų praktikoje“. Austrijos vyriausybė taip pat nurodo akademinis šaltinius, kuriuose pritariama, kad nacionalinė teisė ir Komisijos tarnybų darbo dokumentas dėl EB teisinio pagrindo peržiūros autorių teisių ir gretutinių teisių srityje³⁵, kuris numato, kad „šiuo metu nepanašu, jog reikėtų iš naujo įvertinti iki šiol taikytą požiūrį, kad „visuomenės“ sąvoka turi būti nustatoma remiantis nacionalinės teisės aktais ir teismų praktika“, turi apibrėžti „visuomenę“³⁶.

40. Šia tema *Rafael* teigia, kad nagrinėjamai bylai taikytina ne Autorių teisių direktyva, o Direktyva 93/83³⁷. Pagal Teisingumo Teismo sprendimą *EGEDA*³⁸ nacionalinė teisė turi apibrėžti „viešą paskelbimą“.

35 — 2004 m. liepos 19 d. SEC (2004), 995, p. 15.

36 — Įskaitant J. Reinbothe ir S. von Lewinski, *op. cit.*, p. 107, 12 ir 13 punktai.

37 — Minėta 19 išnašoje.

38 — Žr. 22 punktą.

41. Aš nesutinku su šiais teiginiais.

42. Komisija nurodo, kad Teisingumo Teismas pripažino, jog „tiek iš vienodo Bendrijos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų išplaukia, kad Bendrijos teisės nuostatos, kuri dėl prasmės bei apimties nustatymo aiškiai nenurodo valstybių narių teisės, sąvokos visoje Bendrijoje paprastai turi būti aiškinamos autonomiškai ir vieniškai, atsižvelgiant į nuostatos kontekstą ir nagrinėjamu teisės aktu siekiamą tikslą“³⁹.

43. Aišku, kad Autorių teisių direktyva turi būti suderinta direktyva, pirmiausia skirta „padėti įgyvendinti keturias vidaus rinkos laisves“ ir „nustatyti aukštą intelektualinės nuosavybės apsaugos lygį“⁴⁰. Teisė leisti viešai paskelbti yra vienas iš keturių klausimų, dėl kurių, pateikdama Direktyvos projektą, Komisija manė, jog reiktų nedelsiant priimti teisės aktus Bendrijos lygmeniu,

39 — 2003 m. vasario 6 d. Sprendimas *SENA* (C-245/00, Rink. I-1251, 23 punktas).

40 — Žr. Direktyvos trečią ir ketvirtą konstatuojamąsias dalis.

atsižvelgiant į jų reikšmingumą vidaus rinkai⁴¹. Direktyvos dvidešimt trečioje konstatuojamoje dalyje aiškiai numatyta, kad Direktyva „turėtų dar labiau suderinti autoriaus teisę viešai paskelbti kūrinį“. Akivaizdu, kad šis suderinimas negaliojotų, jei valstybės narės galėtų laisvai nustatyti vieną iš dviejų esminių šios teisės elementų⁴². Be to, Teisingumo Teismas sprendime *EGEDA*⁴³ mano, kad 3 straipsnio 1 dalis yra grindžiama vienoda „viešo paskelbimo“ sąvoka.

44. Aš nemanau, kad toks požiūris prieštarauja Austrijos nurodytam aiškinamajam raštui. Remiantis WCT, kurią pasirašė Bendrija, „nacionalinės teisės aktai“ yra Autorių teisių direktyva (o ne įvairių valstybių narių nacionalinės teisės aktai), o Teisingumo Teismo praktika yra „teismų praktika“.

45. Atsižvelgiant į Komisijos darbo dokumentą, Komisijos atstovas teismo posėdyje

41 — Žr. direktyvos projekto, minėto 34 išnašoje, 2.II.4 punktą. Kiti trys klausimai buvo atgaminimo teisė (Direktyvos 2 straipsnis), techninės priemonės ir teisių valdymo informacija (6 ir 7 straipsniai) bei kūrinio kopijų platinimo teisės, įskaitant jos išnaudojimą (4 straipsnis).

42 — Kaip pažymėjo Komisija savo Žaliojoje knygoje dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje (1995 m. liepos 19 d. KOM(95) 382 galutinis), kuri buvo pagrindas Direktyvai, „aplinkybė, kad tam tikri veiksmai turėtų būti teisėti vienoje valstybėse narėse, o kitose ne, gali apsunkinti vidaus rinkos veikimą“ (IV.3 skyrius).

43 — Sprendimo, minėto 18 išnašoje, 26–28 punktai.

nurodė, kad tai buvo tik projektas, kurio ji niekada nepatvirtino. Bet kuriuo atveju Komisijos požiūris dėl Komisijos teisės aktų veikimo gali būti vertingas ir svarbus, tačiau neįpareigoja Teisingumo Teismo.

46. Kadangi WCT, kaip ir Direktyvoje, nėra „visuomenės“ sąvokos, jos reikšmė turi būti nustatoma pagal 8 straipsnio tikslą. Kaip nurodyta pirmiau⁴⁴, šia nuostata siekiama paaiškinti ir papildyti Berno konvencijos 11a straipsnio 1 dalį.

47. Berno konvencijos 11a straipsnio 1 dalies raida galėtų būti vertinama kaip bandymas padidinti autorių teisių apsaugą remiantis technologijų pažanga. Autoriaus teisė leisti savo dramos ar muzikos kūrinių atlikimą buvo suteikta nuo 1886 metų⁴⁵. 1928 m. buvo pridėtas 11a straipsnis, kurio pirminė versija literatūros ir meno kūrinių autoriams tiesiog suteikė „išimtinę teisę leisti savo

44 — Žr. 36 punktą.

45 — Pirminė 9 straipsnio versija, iš pradžių buvo tik reikalaujama bet kokią nacionalinės teisės suteiktą apsaugą išplėsti ne piliečiams. Tai buvo pakeista 1948 m. Briuselyje, kai buvo aiškiai pasakyta, kad ši teisė yra saugoma Konvencijos, o po 1908 m. peržiūros Berlyne 9 straipsnis tapo 11 straipsniu.

kūrinių viešą paskelbimą radijo ryšiu“⁴⁶. Šia nuostata buvo aiškiai siekiama jau esančią teisę išplėsti dėl radijo ryšio technologinės pažangos⁴⁷. Signalų sklaidymas laidais nebuvo apimtas.

(11a straipsnio 1 dalies iii punktas). PINO žodyne⁴⁹ „retransliacija“ apibrėžiama kaip „tuo pačiu metu vykstanti iš kito šaltinio gautos transliacijos transliacija arba nauja, atidėta ankstesnės perduotos, gautos ir įrašytos anksčiau, transliacijos transliacija“. Taip pat aišku, kad „leidimas transliuoti kūrinį nebūtinai apima kūrinio retransliaciją“.

48. 1948 m. 11a straipsnis buvo (iš esmės) pakeistas į dabartinę formuluootę. Teisės leisti viešai atlikti (11 straipsnio 1 dalis) ir leisti viešai transliuoti (11a straipsnio 1 dalies i punktas) buvo papildytos teise leisti viešai skelbti visuomenei eteriye jau transliuotus kūrinius laidais ar belaidžiu būdu, kai tai daro kita nepradinė organizacija (11a straipsnio 1 dalies ii punktas), ir teise leisti viešai skelbti⁴⁸ transliuotą eteriye kūrinį garsiakalbiu ar analogiška priemone

49. Todėl daliniais pakeitimais dėl technologijų pažangos dar kartą išplėsta šios teisės apsauga⁵⁰. Aiškiai siekta užtikrinti, kad viename etape suteiktas leidimas (pavyzdžiui, leidimas atlikti ar leidimas pirmai transliacijai) nebūtų automatiškai perkeliamas vėlesniems etapams (pavyzdžiui, pirma atlikimo transliacija ar kitos organizacijos atliktas viešas transliacijos paskelbimas, arba transliacijos paskelbimas garsiakalbiu ir t. t.).

46 — 11a straipsnio 1 dalis. 11a straipsnio 2 dalis buvo susijusi su sąlygomis, kurias nacionalinė teisė galėjo taikyti šios teisės įgyvendinimui.

47 — Žr. 1948 m. birželio 5–26 d. Briuselio konferencijos dokumentus, BIRPI, Ženeva, 1951, p. 263, kuriuose dėl pirminio 11a straipsnio 1 dalies teigiama: „Principą įtvirtinusi elipsiniu būdu, Konvencijos formuluoatė buvo tinkama išradimams, kurių vystymasis buvo tik prasidėjęs“. Priimtoje versijoje „radijo ryšio“ sąvoka buvo suprantama kaip apimanti televizijos transliacijas. Žr. S. Ricketson „The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886–1986“, p. 439. 1928 m. S. Ricketson aprašo „radijo ryšį“ kaip „naują technologinę pažangą, turinčią didelę įtaką autorių teisėms“, *op. cit.* p. 103.

48 — Atrodo, kad nėra skirtumų tarp „paskelbimo visuomenei“ ir „viešo paskelbimo“. Prancūziškame tekste abi sąvokos įvardijamos „communication publique“, kuris pagal 37 straipsnio 1 dalies e punktą turi pirmenybę, jei iškyla nuomonių skirtumų dėl įvairių tekstų aiškinimo.

49 — Autorių teisių ir gretutinių teisių teisės terminų žodynas (1980). Žodyno įvade nurodoma, kad jo bendras tikslas yra „padėti suprasti autorių ir gretutinių teisių srityje dažniausiai naudojamus teisės terminus“.

50 — Briuselio konferencijos pranešėjas nurodė: „Tinkamai atsižvelgus į didžiulę radijo pažangą, programoje yra siulomi (11a straipsnio pakeitimai), kuriuose teisė transliuoti išskaidoma pagal vėliausias jos naudojimo formas <...>, bandant apimti patobulinimus ar išplėtimus, kurie dar galėtų būti padaryti (televizijai)“, žr. 1948 m. birželio 5–26 d. Briuselio konferencijos dokumentus, minėtus 48 išnašoje, p. 263. Panašiai S. Ricketson nurodo, kad peržiūros Briuselyje metu „buvo pavojus, kad autorių teisės bus apėinamos greitais ir revoliuciniais technologijų pasikeitimais, kurie vyko tuo metu“, *op. cit.* p. 113, 3.48 punktas; taip pat žr. p. 424, 8.63 punktą.

50. Paskelbimo, kai tai daro „nepradinė organizacija“, kriterijus, nurodytas Konvencijos 11a straipsnio 1 dalies ii punkte, buvo priimtas kaip „išimtinai funkcinis“ atskyrimas: galimybė reikalauti naujo leidimo, kai retransliavimas „pasiekė naują klausytojų ratą“, buvo vienareikšmiškai atmesta⁵¹. Nepaisant to, tai yra nuostatos veikimo esmė. Be to, PINO vadovas⁵² patvirtina šį aiškinimą. Remiantis 11a straipsnio 1 dalies iii punktu, jame numatoma:

mų kūrinių. Kyla klausimas, ar transliuojančiai stočiai autoriaus suteiktas leidimas taikomas ir bet kokiam transliacijos panaudojimui, siekiant arba nesiekiant komercinių tikslų.

„Galiausiai trečiu atveju, kurį numato (11a straipsnio 1 dalis), transliuotas kūrinys yra viešai paskelbiamas, pavyzdžiui, garsiaikalbiu ar kitaip. Tokie atvejai tampa vis įprastesni. Žmonių susibūrimo vietose (kavinėse, restoranuose, arbatinėse, viešbučiuose, didelėse parduotuvėse, traukiniuose, lėktuvuose ir t. t.) vis dažniau transliuojamos programos. Taip pat daugėja viešose vietose reklamai naudojamų autorių teisėmis saugo-

Konvencijos atsakymas yra „ne“. *Kaip ir tuo atveju, kai retransliuojant laidais, sukuriama papildoma auditorija* (1 dalies ii punktas), taip ir šiuo atveju, kūrinys tampa prieinamas ir kitiems klausytojams (arba žiūrovams) nei tie, kuriuos suteikdamas leidimą numatė autorius. Nors iš esmės asmenų skaičius, kuriam transliuojama, negali būti tiksliai nustatytas, autorius daro prielaidą, kad leidimas transliuoti apima tik tiesioginę auditoriją, gaunančią signalą šeimos rate. Kai pramogų tikslais ir dažnai dėl

51 — S. Ricketson, *op. cit.*, p. 449.

52 — Berno konvencijos vadovas, 1978. Pagal jo įvadą, nors juo ir „nesiekama pateikti autentiško Konvencijos nuostatų išaiškinimo“, bet siekiama „kuo paprasčiau ir aiškiau pristatyti Berno konvencijos turinį ir pateikti paaiškinimus dėl jos prigimties, tikslų ir pobūdžio“.

pelno, transliuojama platesniam ratui, papildoma visuomenės dalis gali susipažinti su kūriniu, tai nustoja būti vien transliacija. Autorius kontroliuoja šį naują viešą savo kūrinio atlikimą⁵³.

antrinio transliacijų naudojimo, klientai, nors fiziškai yra palydovo signalo priėmimo teritorijoje, jokių kitu būdu nebūtų galėję susipažinti su transliuojamais kūrinių; todėl šia prasme jie sudarė „naują“ visuomenę, kuri skiriasi nuo pirminės transliacijos visuomenės“.

51. Iš to, kas išdėstyta pirmiau, aišku, kad WCT 8 straipsniu siekiama papildyti Berno konvencijos 11a straipsnio 1 dalį autorių teisę leisti viešai paskelbti jų kūrinius išplečiant aplinkybėms, kai technologijų pažanga sudaro sąlygas leisti paskelbimą retransliuoti kitiems asmenims nei tie, kuriuos turėjo pasiekti pradinis paskelbimas.

53. Reikia pažymėti, kad 11a straipsnio 1 dalies ii punkte nurodytas „išimtinai funkcinis“ kriterijus, t. y., kad paskelbimas turi būti atliktas „nepradinės organizacijos“, esant tokioms aplinkybėms kaip šioje byloje, bet kuriuo atveju yra tenkinamas. Prancūzijos vyriausybė nurodo, kad viešbučio savininkas galėtų būti laikomas trečiąja šalimi, kuri retransliuoja pirmines transliuotas ar kabeliu persiūstas programas.

52. Transliavimas per viešbučio kambariuose esančius televizorius, į kuriuos iš pradžių persiunčiamas viešbučio gautas signalas, tiksliai patenka į šią sąvoką. Kaip nurodė generalinis advokatas A. La Pergola savo išvadoje byloje *EGEDA*⁵⁴, „atsižvelgiant į tai, kad toks retransliavimas yra ne tik techninė priemonė užtikrinti ar pagerinti pirminės transliacijos priėmimą priėmimo teritorijoje, kaip, pavyzdžiui, siūstuvų-imtuvų įrengimas ir naudojimas, yra aišku, kad (viešbučio savininkas) viešbučio svečiams suteikė priėjimą prie saugomų kūrinių. Jei nebūtų

54. Komisija teigia, kad lemiamas faktorius nustatant, ar paskelbimas yra „viešas“, yra galimų asmenų, kuriems paskelbiama, rato mastas ir jo ekonominė svarba autoriui. Aš sutinku, kad į abu šiuos kriterijus reikia

53 — 11a 11 ir 11a 12 punktai; pažymėta mano.

54 — 18 išnašoje minėtas 22 punktas.

atsižvelgti. Šiuos faktorius atspindintis išaiškinimas atitiktų nuostatos tikslą – suteikti autoriams teisę leisti naudoti savo kūrinius paskelbiant viešai⁵⁵.

tuo metu sudaro „visuomenę“ autorių teisių prasme. Kitaip tariant, susijusių asmenų, sudarančių adresatų ratą, kuriems kūrinių prieinamą padaro asmuo, atsakingas už kiekvieno antrinio naudojimo veiksmą, „erdvinio nutrūkstamumo“ nepakanka paneigti susidariusios naujos visuomenės ekonominę svarbą“⁵⁶.

55. Žinoma, televizijos signalo paskelbimo į skirtingus viešbučio kambarius atveju kiekvieną atskirą paskelbimą konkrečiu laiko momentu mato tik konkretaus kambario gyventojai, paprastai vienas ar du asmenys. Tačiau reikia atsižvelgti į visų tos pačios rūšies paskelbimų bendrą poveikį ir nepamiršti Direktyvos tikslo — teisių turėtojų „aukšto apsaugos lygio“, suformuluoto Direktyvos devintoje konstatuojamoje dalyje bei teiginio 23 dalyje, kad viešo paskelbimo teisė „turėtų būti suprantama plačiai“. Generalinis advokatas A. La Pergola savo išvadoje byloje *EGEDA* sumaniai nagrinėjo argumentą, kad „viešbučio svečių ekonominė reikšmė yra tokia nedidelė, kad jie negali sudaryti „naujos“ visuomenės, besiskiriančios nuo pirminės transliacijos visuomenės. Todėl kūrinių retransliavimas per televiziją neturi ekonominės reikšmės, kuri yra būtina savarankiškam paskelbimo veiksmui“. Aš sutinku su jo atsakymu, kad „visi viešbučio klientai

56. Komisija pelno siekiantį paskelbimo pobūdį nelaiko lemiamu. Ji pateikia muzikos transliacijų garsiakalbiu ar vaizdo transliacijų dideliuose ekranuose labdaros ar politiniuose renginiuose pavyzdį. Jos nuomone, tokiais atvejais, nepaisant to, kad nėra ekonominio motyvo, tai būtų „viešas paskelbimas“. Atvirkščiai, generalinis advokatas A. La Pergola, nors ir sutikdamas dėl „naujos visuomenės ekonominės reikšmės“, savo išvadoje byloje *EGEDA* mano, kad Berno konvencija nustato principą, jog autorius turi leisti bet kokį antrinį kūrinių transliacijos naudojimą, jei tai sukelia už finansinį pilną atsakingo asmens atliekamą atskirą ekonominį naudojimą“⁵⁷. Jis taip pat pareiškė, ir su tuo aš sutinku, kad

55 — Žr. J. Reinbothe ir S. von Lewinski, *op. cit.*, p. 107, 12 punktas.

56 — 26 punktas.

57 — Ten pat, 24 punktas.

vidinė retransliacijos paslauga viešbučio kambariuose neabejotinai „yra ekonomiškai reikšminga viešbučiui“⁵⁸.

57. Aišku, kad šioje byloje, pirma, asmenų, kurie yra potencialūs paskelbimo priėmėjai, ratas yra ir platus, ir autoriui ekonomiškai reikšmingas, antra, paskelbimą atliekanti organizacija tai daro dėl ekonominės naudos. Tokiomis aplinkybėmis, paskelbimas turėtų būti laikomas atliktu „visuomenei“. Nemačiau, kad būtina ar tinkama šioje byloje nuspręsti, ar už paskelbimą atsakingas asmuo visada turi gauti ekonominės naudos.

58. Galiausiai reikia nagrinėti keturis kitus *Rafael*, Austrijos ir Airijos vyriausybių pateiktus išsamius argumentus.

59. Pirma, *Rafael* teigia, jeigu aš teisingai supratau jo atstovą teismo posėdyje, kad Autorių teisių direktyvos trisdešimt penkta konstatuojamoji dalis bei 5 straipsnis numato

jos saugomų autorių teisių išimtis ir kad bet kuriuo atveju minėta konstatuojamoji dalis tik numato, jog tokiais atvejais „teisių turėtojai turėtų gauti teisingą atlyginimą“⁵⁹ už naudojimąsi jų kūriniais. *Rafael* teigia, kad kadangi veiksmazodis yra tariamosios nuosakos, atlyginimas nėra privalomas. Airijos vyriausybė taip pat nurodė valstybių narių teisę numatyti išimtis.

60. Teisinga, kad Direktyvos 5 straipsnis nustato „išsamų <...> viešo paskelbimo teisės išimčių ir apribojimų sąrašą“⁶⁰. Tačiau nebuvo paaiškinta⁶¹, kuri iš šių išimčių galėtų būti taikoma šioje byloje. Argumentas dėl tariamosios nuosakos vartojimo ispaniškame tekste (o tai yra įprasta konstatuojamoje dalyje) neatitinka teleologinio aiškinimo, nei palyginimo su kitomis kalbinėmis versijomis.

61. Antra, *Rafael* ir Austrijos vyriausybė teigia, kad viešbučio atliekamas retransliavimas į viešbučio kambarius nepatenka į

58 — 25 punktas.

59 — Pažymėta mano. Atitikmuo ispaniškai, kuris greičiausiai paskatino šį teiginį, yra „deberian“. Tačiau prancūziškai yra „doivent“.

60 — Trisdešimt antra konstatuojamoji dalis, pažymėta mano.

61 — Net ir atsakant į klausimą teismo posėdyje.

3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes šioje nuostatoje, remiantis sąvoka „laidais ar belaidžiu būdu“, nagrinėjamas paskelbimas per atstumą. Šį išaiškinimą patvirtina dvidešimt trečia konstatuojamoji dalis, kuri numato, kad ši teisė apima *tik* „viešą paskelbimą visuomenės nariams, nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama“. Iš to išplaukia, kad nėra visiško nuostatų dėl viešo paskelbimo suderinimo ir tik paskelbimas per atstumą, pavyzdžiui, radijo transliacijos („<...> belaidžiu būdu“) ar transliavimas kabeliu („laidais“), yra suderintas. *Rafael* ir Austrijos vyriausybė daro išvadą, kad jei kiekvienas, net ir vėlesnis paskelbimas yra viešas ir todėl yra paskelbimo visuomenei veiksmas, (galbūt nenumatyta) pasekmė būtų ta, kad privatus televizijos transliacijų priėmimas prilygtų paskelbimui visuomenei.

konvencijos 11a straipsnio 1 dalies raida šio požiūrio nepalaiko. Priešingai ir kaip minėta pirmiau, joje nurodoma, kad svarbus kriterijus yra pirminės transliacijos, kai tai daro nepradinė organizacija, priėmėjų rato išplėtimas. Aišku, kad nagrinėjama transliacijos technika turės veikti per atstumą⁶², bet faktas, kad nagrinėjamoje byloje atstumas yra nedidelis, nepaneigia šio kriterijaus. Atvirksčiai, Direktyvos dvidešimt trečioje konstatuojamoje dalyje nurodytas kriterijus, kad „viešas paskelbimas“ apima „bet kokį viešą paskelbimą visuomenės nariams, *nesantiems toje vietoje, iš kurios skelbiama*“⁶³, yra įgyvendinamas kriterijus, nesusijęs su kiekybiniu atstumo nustatymu.

62. Aš jau paaiškinau, kodėl manau, kad argumentas, jog Direktyva nevėlesniai suderina „viešo paskelbimo“ sąvoką, yra nepagrįstas.

64. Nagrinėjant likusias *Rafael* ir Austrijos prielaidas, kuriose teigiama, kad jei „vėlesnis“ paskelbimas vis dėlto yra „viešas“, privatus televizijos transliacijų priėmimas patenka į apibrėžimą, iš PINO vadovo ir žodyno aišku (ir logiška), jog tokia išvada nedaroma. Vadove teigiama, kad „autorius daro prielaidą, jog jo leidimas transliuoti apima tik

63. Taip pat nesutinku su argumentu, kad „viešas paskelbimas“ turi vykti per fizinį atstumą. Net ir neatsižvelgiant į akivaizdžius sunkumus, siekiant šią atsitiktinę sąlygą padaryti veiksmingą – kur būtų riba? Berno

62 – PINO žodynas „ženklų, garsų ir vaizdo sklaidą“ 11a straipsnio 1 dalies i punkte apibrėžia kaip „bet kokią techniką, skirtą transliuoti kūrinius ar kitas garso ir (ar) vaizdo programas bei informaciją viešam priėmimui laidais ar belaidžiu būdu per atstumą“.

63 – Pažymėta mano.

tiesioginē auditorijā, gaunančią signalā šeimose rate“⁶⁴. Toks išaiškinimas patvirtinamas PINO žodyne, „viešā paskelbimā“ apibrēžiant kaip „kūrinio padarymā <...> suvokiamā bet koku tinkamu būdu asmenims apskritai, t. y. neapsiribojant atskirais privačiai grupei priklausančiais asmenimis“⁶⁵. Be to, ekonominės naudos kriterijus, taikomas suteikiančiai organizacijai, numato, kaip nurodē generalinis advokatas savo išvadoje byloje *EGEDA*, „nenuginčijamā paaiškinimā tam, kad paskelbimas nėra viešas, jei saugomas kūrinys tiesioginio televizijos naudotojo padaromas prieinamas šeimose ratui ar draugams: tokiu atveju trečioji šalis nesinaudoja kūrinio antrine transliacija, bet vietoj to pirminę transliacijā priimančiais įrenginiais dalijamasi be jokio finansinio pelno suinteresuotajai šaliai“⁶⁶. Galiausiai Berno konvencija, WCT ir Direktyva yra skirtos saugoti autorių turtines teises. Sunku suprasti, kaip šios teisės būtų pažeidžiamos dėl paskelbimo privačių asmenų grupėms.

liacija ar saugomų kūrinų prieinamumas per televizorius tokiose vietose, kur jie gali būti matomi svečių (ir galbūt svečių (-ius) kambaryje lankančios šeimos ar draugų), yra neviešas paskelbimas. Ji pažymi, kad Teisingumo Teismas pripažino, pirmiausia nurodydamas Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 8 straipsnį⁶⁷, jog poreikis saugoti bet kurio asmens privačios veiklos sferā nuo valstybės institucijų savavališko ar neproporcingo kišimosi yra bendras Bendrijos teisės principas⁶⁸. Bendrijos teisės aktų leidėjas turi atsižvelgti į šį principā, leisdamas tokius antrinės teisės aktus kaip Autorių teisių direktyva. Todėl tai yra svarbu Direktyvos 3 straipsnio 1 dalies aiškinimui.

65. Trečia, Airijos vyriausybė ginčija, kad privačiuose viešbučio kambariuose retrans-

66. Tačiau aš nematau, kaip Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 8 straipsnis, kuris yra susijęs su asmenų apsauga nuo valstybės institucijų kišimosi į jų teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, gali būti reikšmingas net ir pagal analogijā aiškinant nuostatā, skirtā suderinti su autorių teisėmis susijusias teises. Apskritai aš sutikčiau su generaliniu advokatu A. La Pergola, kuris į

64 — 11a 12 punktas.

65 — Dėl to paties klausimo žr. S. Ricketson, *op. cit.* 48 išnašoje, p. 432 ir 433 (8.71 punktas) ir p. 453 (8.88 punktas) bei J. Reinbothe ir S. von Lewinski, *op. cit.* 35 išnašoje, p. 107, 12 punktas.

66 — 24 punktas.

67 — 8 straipsnis suteikia teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą ir draudžia (atsižvelgiant į viešojo intereso išimtis) valstybės institucijoms apriboti naudojimąsi šia teise.

68 — Airijos vyriausybė mini 1989 m. rugsejo 21 d. Sprendimą *Hoechst prieš Komisijā* (46/87 ir 227/88, Rink. p. I-2859, 19 punktas) ir 2002 m. spalio 22 d. Sprendimą *Roquette Frères* (C-94/00, Rink. p. I-9011, 27 ir 29 punktai).

panašų argumentą atsakė savo išvadoje byloje *EGEDA*⁶⁹. Nors generalinis advokatas pripažino, kad siekiant apsaugoti pagrindines teises „viešbučio kambarys yra išimtinai privati ar namų asmens ir jo šeimos sritis“, jis toliau nurodė: „teisinė riba tarp privataus ir viešo pobūdžio nebūtinai yra tokia pati autorių teisių apsaugos srityje. Neįmanoma, kad kambario viešo ar privataus pobūdžio nustatymo kriterijus būtų svetimas ne tik Konvencijos 11a straipsnio raidei, bet ir jo esmei, pagal kurią reikalaujama, kad autorius suteiktų leidimą ne retransliacijai į viešas ar visuomenei prieinamas vietas, bet paskelbimo veiksams, kuriais kūrinys padaromas prieinamas visuomenei. Todėl sąvoka „viešas“ neturi esminės reikšmės nustatant, ar paskelbimo veiksmas yra viešas, nes tradiciškai jis reiškia specialaus asmeninio ryšio nebuvimą tarp grupės narių ar tarp grupės narių ir organizatoriaus“.

svečias savo kambaryje įsijungia televizorių ir pasirenka konkretų kanalą. Vėlgi aš dėkinga generaliniam advokatui A. La Pergola, kuris jau suformulavo atsakymą į šį klausimą. Savo išvadoje byloje *EGEDA*⁷⁰, jis nurodė, kad šis argumentas „prieštarauja vienam iš esminių autorių teisių principų: autorių teisių turėtojams atlyginama ne dėl faktinio kūrinio naudojimo, bet dėl teisinės galimybės naudoti. Pavyzdžiui, leidėjai turi sumokėti autoriams už jų romanus, atsižvelgiant į tai, kiek kopijų jie parduoda, nepaisant to, ar pirkėjai juos kada nors perskaito, ar ne. Panašiai viešbučiai, kurie yra atsakingi už – tuo pačiu metu vykstančią, nepertraukiamą ir nepakeistą – pirminės palydovo transliacijos retransliaciją vidiniu kabeliu, negali atsakyti mokėti autoriui jam priklausancio atlyginimo, teigdami, kad transliuojamas kūrinys nepasiekė galimų žiūrovų, kurie turi priėjimą prie televizijos savo kambariuose“.

67. Galiausiai *Rafael* ir Airijos vyriausybė teigia, kad šioje byloje nėra „viešo paskelbimo“, nes tai, ar yra faktiškas nagrinėjamos retransliuojamos televizijos programos priėmimas, priklauso nuo to, ar viešbučio

68. Todėl aš laikausi požiūrio, kad atsakymas į antrąjį ir trečiąjį klausimus turėtų būti toks: paskelbimas per televizorius, į kuriuos persiunčiamas iš pradžių viešbučio gautas signalas, turėtų būti laikomas „viešu paskelbimu“ Autorių teisių direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme.

Išvada

69. Dėl pirmiau išdėstytų priežasčių aš manau, kad į Ispanijos *Audiencia Provincial de Barcelona* pateiktus klausimus turėtų būti atsakyta taip:

Pirmasis klausimas

- Televizorių, į kuriuos kabeliu siunčiamas palydovo ar antžeminių sistemų televizijos signalas, įrengimas viešbučių kambariuose nėra „viešas paskelbimas“ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 3 straipsnio 1 dalies prasme.

Antrasis ir trečiasis klausimai

- Paskelbimas per televizorius, į kuriuos persiunčiamas iš pradžių viešbučio gautas signalas, turėtų būti laikomas „viešu paskelbimu“ Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalies prasme.